

Handläggare

Till

Bromma stadsdelsnämnd

Telefon:

Underlag till förskolerapport 2024 för Bromma stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

Innehållsförteckning

1 Systematiskt kvalitetsarbete och nationell måluppfyllelse	3
2 Arbete för fler barn i förskolan.....	5
2.1 Frågor om uppsökande verksamhet för ökad inskrivningsgrad enligt lagkrav i 8 kap. 12 a § och 14 a §	5
3 Språkutvecklande arbete	6
4 Övergång förskola – skola med fokus på språk.....	8
4.1 Riktlinjer för övergång mellan förskola och skola.....	8
4.2 Dialogmöten.....	8
4.3 Återkoppling av Hitta språket	8
5 Systematiskt arbete med barnhälsa	9
5.1 Frågor om orosanmälan	9
5.2 Frågor om socioekonomiskt tilläggsbelopp	10
5.3 Frågor om extraordinärt stöd.....	12
5.4 Frågor om samverkan.....	12
6 Säkerställa undervisning av legitimerade förskollärare	15
7 Personalens kompetens och kunskapsnivå i svenska språket	16

1 Systematiskt kvalitetsarbete och nationell måluppfyllelse

Stadsdelsnivå/enhetsnivå

Stadsdelen har byggt en struktur i ILS:en där läroplanen är synliggjord. Strukturen är ett sätt att skapa likvärdighet i stadsdelen där alla enheter har samma enhetsmål men det är också ett sätt för förvaltningen att få en bättre bild över läroplansmålen kopplat till förutsättningarna. Vid varje tertial och i samband med VB skriver enheterna hur arbetet går mot uppsatta mål och deras enskilda förväntade resultat. Till grund för analys används enheternas egna uppföljningsunderlag, förskoleundersökningen och andra resultat. Tidigare ingick WKI som en del i att fånga upp förutsättningarna att arbeta mot läroplanen som en del i analysen. Stadsdelen har inte landat i något verktyg som kunnat ersätta WKI men tittar på det nationella kvalitetssystemets frågeställningar på olika sätt.

Utöver detta genomförs olika dialoger med ledningsgrupperna. Avdelningschef tillsammans med verksamhetscontroller och strateg har två dialoger per år med förskolornas ledningsgrupp - en VP-dialog i syfte att ge feedback på planen men också för att säkerställa att rutiner och arbetsätt finns kring olika lagkrav och kvalitetsdialoger som utformas på olika sätt utifrån fokusområden och prioriteringar. I år genomfördes kvalitetsdialogen med respektive ledningsgrupp samt med en grupp pedagoger i varje förskoleområde för att fånga upp medarbetarnas perspektiv. Flertalet av frågeställningarna var hämtade från det nationella kvalitetssystemet (läs mer nedan).

Alla enheter har samma mål i ILS:en men de förväntade resultaten skapar varje enhet utifrån sina prioriterade områden. De enhetsmål som belyser läroplansmålen är formulerade på följande sätt:

Barn utvecklar ett rikt språk

Barn utvecklar sin förmåga till matematiskt tänkande

Barn utvecklar förståelse för naturvetenskapliga fenomen och hållbart lärande

Barn utvecklar sin förmåga att kommunicera med olika uttrycksformer

Barn bästa tas tillvara genom samverkan

Barn ges möjlighet att utvecklas i en öppen jämställd och demokratisk förskola

Varje enhet/område har sin modell för uppföljning. Exempel på struktur är att det genomförs veckoreflektioner utifrån särskilda reflektionsunderlag som i sin tur är underlag till lärloggarna, både på grupp och individnivå. Till alla loggar kopplas läroplansmålen och VP-målen. Två gånger per termin genomförs sammanfattade analyser utifrån underlagen.

Ett område använder sig av så kallade arbetsplaner utifrån målen i VP och de förväntade resultaten. I juni genomförs en uppföljning av målen genom frågeställningarna; vad har vi genomfört, vilket förändrat kunnande har vi hittills sett, hur går vi vidare/vad behöver vi utveckla.

I december genomförs en utvärdering utifrån följande frågeställningar; hur skapade vi i verksamheten förutsättningar för barnen att utvecklas mot detta mål, vad kan vi se för

progression/förändrat kunnande hos barnen, har det skett saker vi inte förväntat oss.

Ett tredje exempel är ett område som använder sig av ett processreflektionsmaterial som innehåller stödfrågor kring barnens lärprocesser. Planeringen utgår i från verksamhetsplanens mål och utvärderingsfrågorna efter varje termin är utformade utifrån de pedagogiska målen.

Avdelning förskola tycker att det finns en styrka i att det finns olika modeller som är utformade av professionen själva. Däremot ser avdelningen ett behov av att stärka arbetet och hitta modeller för att särskilt följa det enskilda barnets förändrade kunnande och att vissa delar i uppföljningen med fördel skulle kunna bli mera konkreta. Utifrån detta kommer hela stadsdelen troligtvis gå in i IFous program om barnets förändrade kunnande och hoppas att det kan utveckla hela det systematiska kvalitetsarbetet. Stadsdelen ser också ett behov av att ILS:en utvecklas utifrån läroplanen och det nationella kvalitetssystemet för att öka likvärdigheten i staden och att synliggöra läroplanen. Det är viktigt att belysa läroplanens krav för att få rätt förutsättningar för uppdraget.

Nationella kvalitetssystemet

I ett första steg har avdelning förskola tagit stöd av det nationella kvalitetssystemet som en del i kvalitetsdialogerna som genomförs i varje förskoleområde. Flertalet av frågeställningarna i "Underlag för självvärdering" har ingått i dialogerna men utan värderingsmålet. Istället har frågorna anpassats för att skapa en dialog. Dialogerna har genomförts med både ledningsgrupp och en grupp pedagoger i varje förskoleområde för att kunna få jämföra svaren och fördjupa bilden av det som beskrivs i övrig rapportering. Arbetet kommer att utvecklas och stadsdelen ska jobba vidare med övriga delar i det nationella kvalitetssystemet.

2 Arbete för fler barn i förskolan

Frågor om erbjudande om plats enligt lagkrav i 8 kap. 12 §;

Fråga	2023	2024
Antal identifierade barn i stadsdelsområdet i enlighet med § 12 som saknar plats på förskola?	150	52 (vt)
Antal informationsutskick om rätten till förskola som skickats ut enligt §12 (antal familjer som har delgetts information)	150	52 (vt)
Antal returnerade informationsutskick	12	2
Antal barn som erbjudits plats i förskola utifrån ovanstående utskick		2
Antal familjer som tackat ja utifrån erbjudande om plats i förskola utifrån § 14	0	

2.1 Frågor om uppsökande verksamhet för ökad inskrivningsgrad enligt lagkrav i 8 kap. 12 a § och 14 a §

Stadsdelen har inventerat vårdnadshavare med barn som har rätt till allmän förskola genom en sökning i BER som är kopplat till KIR (stadens kommunala invånarregister). Sedan några år tillbaka skickar stadsdelen ett informationsbrev/folder två gånger per år till de vårdnadshavare som har barn som inte är inskrivna men även till de som har barn på pedagogisk omsorg om rätten till allmän förskola. Informationsbrevet finns även på stadsdelens Medborgarkontor och på Öppna förskolan. Tidigare hade inte stadsdelen någon rutin kring att följa upp utskicket men under 2024 har en rutin skapats för att kunna följa utfallet. Det finns en rutin att alltid ta kontakt med Skatteverket vid eventuella retur. Utöver detta har barn utifrån 14 § skrivits in på förskolor enligt angivna direktiv. I stadsdelen finns det väldigt få barn som faller under 14 § och under 2024 har två barn blivit placerade från den 29 augusti. I nuläget vet vi inte om vårdnadshavarna tackar ja till erbjudandet då sista svarsdag är 29 september.

3 Språkutvecklande arbete

Stadsdelsnivå

Avdelningen har gemensamma mål i verksamhetsplanen där det finns ett mål särskilt för språk. Varje rektor har skapat egna förväntade resultat utifrån varje enhets utmaningar och prioriteringar. Vid tertial 1, tertial 2 och verksamhetsberättelsen rapporterar varje rektor kring målet och på detta sätt får förvaltningen en god insyn i hur språkarbetet fortgår. Utöver rektorernas redogörelser görs analyser utifrån övergripande kvalitetsobservationer, kvalitetsdialoger och genom samordnaren för barn i behovs dialog med specialpedagoger som har det övergripande ansvaret för språkarbetet i varje förskoleområde.

Sedan höstterminen 2023 genomförs kvalitetsobservationer på förskolorna med fokus på det språkstödjande arbetet. I den första omgången besökte förskolans samordnare och en rektor tillsammans sammanlagt åtta förskolor. Alla rektorer var med och besökte en förskola var. Efter besöket hölls ett samtal med ansvarig förskollärare och rektor om förskolans styrkor och utvecklingsområden inom det språkstödjande arbetet.

Under detta år var det samordnare och specialpedagog som besökte förskoleavdelningar där rektorer bedömt att det fanns ett behov av att stärka det språkstödjande arbetet och där det samtidigt fanns flera barn som var flerspråkiga. Kvalitetsobservationer enligt den senaste modellen kommer att fortsätta till hösten.

Kvalitetsobservationerna blir ett sätt att stärka det språkstödjande arbetet på de enskilda förskolorna samtidigt som det ger information om hur de insatser stadsdelen har beslutat om när barnen. Det blir också ett sätt att styra mot ökad likvärdighet.

Kvalitetsdialogerna genomförs i varje område på en förskola som varje rektor valt ut. I dialogen ingår skolchef, strateg och verksamhetscontroller tillsammans med ledningsgruppen i respektive område. Därtill genomförs en dialog med utvalda pedagoger på förskolan där dialogen äger rum. Utöver dialog gör även förvaltningen en rundvandring på förskolan för att se om det språkutvecklande arbetet är synligt på olika sätt genom miljöerna och i själva undervisningssituationen.

Alla förskolor ska genomföra språksamtal med vårdnadshavarna för att tillsammans kunna stötta och följa det enskilda barnets språkutveckling. Som stöd har pedagogerna fått förslag på frågor att utgå ifrån. Förvaltningen upplever att språksamtalen behöver följas ytterligare då det kommit indikatorer på att inte alla medarbetare anpassar frågorna utifrån vårdnadshavarnas språkkunskaper i svenska och det kan tyda på att språksamtalen inte är tillräckligt implementerade.

Sedan 2022 har stadsdelen en folder "Språkutvecklande arbetssätt i förskolan" där det tydligt är beskrivet hur förvaltningen förväntar sig att medarbetarna i Bromma ska arbeta för att stötta barns språkutveckling utifrån aktuell forskning och aktuella styrdokument.

Rektornivå/arbetslagsnivå

Varje rektor har utformat sin modell tillsammans med ledningsgrupp och medarbetarna.

4 Övergång förskola – skola med fokus på språk

4.1 Riktlinjer för övergång mellan förskola och skola

Stadsdelen följer planen för möten men planen reviderades för två år sedan i dialog med grundskolechef och grundskolesamordnaren. Under 2025 kommer handlingsplanen att revideras utifrån inspel från rektorerna från respektive skolform.

De fristående förskolorna bjuds inte in till den övergripande övergångsdialogen men däremot bjuder förvaltningen in de fristående förskolorna till dialog kring olika frågor där man bland annat diskuterar övergången till skolan utifrån handlingsplanen men då inte tillsammans med skolor och representanter från de kommunala förskolorna. De fristående förskolorna bjuds dock in till de lokala dialogerna men det är i ett fåtal fall de fristående väljer att delta. I dialogmötet framkommer det att både förskolan och skolans representanter uttrycker att samverkan med fristående är en utmaning då de är många till antalet.

Inför årets dialogmöte framkom det önskemål från både skolan och förskolan att fokus behövde vara på förväntningarna på 5-6 åringarna samt hur övergången mellan förskolan och skolan kan utvecklas. Ett förskoleområde berättade hur de arbetar med barnen det sista året samt delade exempel på samverkan mellan förskola och skola. I detta område är samverkan fungerande sedan flera år och de har också givit återkoppling på det språkutvecklande arbetet sinsemellan.

4.2 Dialogmöten

Skolan ska ha sin återkoppling under hösten där möjlighet finns för skolan att återkoppla resultat om barns språkutveckling utifrån Hitta språket. Detta kommer särskilt lyftas som ett önskemål inför höstens planering.

4.3 Återkoppling av Hitta språket

Stadsdelen har ännu inte fått någon generell återkoppling från Hitta språket.

5 Systematiskt arbete med barnhälsa

5.1 Frågor om orosanmälan

Hur ser rutinerna ut för att tidigt upptäcka barn som riskerar att fara illa?

Stadsdelen har rutiner som ska vara ett stöd för medarbetare och rektorerna går igenom rutinerna varje terminsstart med medarbetarna på APT och vid introduktionen vid nyanställning. Vid introduktionen med vårdnadshavarna informeras de muntligt och skriftligt om anmälningsplikten, att det finns en specialpedagog i varje förskoleområde och att samverkan sker med barnavårdscentralen med vårdnadshavarnas samtycke.

Rutinerna lyfter fram förskolans viktiga roll att vara uppmärksam på barn som far illa och att förskolan har anmälningskyldighet. Rutinen tydliggör att det är oron för barnet som anmäls, inte föräldrarna.

Rutinen ger sen stöd i hur varje pedagog ska gå tillväga - dokumentera det de ser och hör som skapar oro, att de ska tala med barnet och tips på hur de ska ställa frågor, vem de ska kontakta för bedömning, hur de ska gå vidare samt vem de kan få stöd och handledning av.

Vid oro för brist av omsorg bjuds vårdnadshavarna in till förebyggande samtal med pedagog, rektor, närmsta chef alternativt specialpedagog. När det gäller misstanke om något slag av övergrepp, där vårdnadshavaren är misstänkt förövare, tydliggör rutinen att en anmälan alltid ska genomföras och att vårdnadshavarna inte ska informeras.

Rektor, biträdande rektor och/eller specialpedagogen finns på förskolan som stöd för medarbetare och vårdnadshavare efter att vårdnadshavarna blivit informerade om anmälan och utifrån graden av allvar görs också en bedömning om man bör sätta in extra personal vid hämtning och lämning.

På varje förskola finns alltid en aktuell adress- och telefonlista till ansvariga på socialtjänsten, socialjouren och polisen.

Det finns också särskilda rutiner för anmälningar till socialtjänsten som beskriver vad anmälningskyldigheten enligt socialtjänstlagen innebär, hur processen ser ut och vad som händer när orosanmälan når mottagningsgruppen.

Det finns också rutiner framtagna kring barn som är frånvarande under längre tid eller som kommer oregelbundet till förskolan. Syftet med rutinen är att fånga upp barn och deras vårdnadshavare för att identifiera orsak och säkerställa att barnen inte far illa.

Under vårterminen har avdelning Förskola bjudit in till ytterligare två workshops för medarbetare med temat *"Barn som far illa, oro och orosanmälningar"*. Syftet är att medarbetarna ska få kunskap om hur man tidigt kan uppmärksamma barn som far illa. Efter workshopen ska de känna sig tryggare i hur de kan hjälpa barn och vårdnadshavare på förskolan, och hur de ska agera när det behöver göras en orosanmälan. Under våren deltog ett trettiootal medarbetare från olika förskolor. Under hösten kommer det att finnas möjlighet för ytterligare 48 medarbetare att delta. Innehållet i workshopen uppdateras regelbundet utifrån

ny kunskap som kursledarna får ifrån samverkan med socialtjänsten och andra kanaler. Workshopen har engagerat och varit mycket uppskattad av deltagarna. För flera har det gett nya kunskaper och insikter. Andra har lyft att det är viktigt och bra att bli påmind och fördjupa kunskapen. Förutom att lyssna på innehållet har deltagarna också fått dela erfarenheter med varandra.

Hur ser rutinerna för uppföljning av orosanmälan ut?

Enligt rutinerna för anmälningar till socialtjänsten ska mottagningsgruppen återkoppla till anmälaren. I vissa fall får anmälaren reda på om socialtjänsten har gått vidare med anmälan eller om den lagts ner. Har de gått vidare med anmälan kan det bli aktuellt med ett referenssamtal med pedagogerna eller att barnet besöker Barnahuset.

Förskolorna fortsätter att följa det aktuella barnet i verksamheten och vid behov kan ny orosanmälan upprättas oavsett socialtjänstens status.

Avdelning förskola ser ett behov av att stärka arbetet med uppföljning generellt och arbeta utifrån tillförlitlig statistik för att analysera utfallen för att utveckla arbetet ytterligare.

5.2 Frågor om socioekonomiskt tilläggsbelopp

Hur fördelas det socioekonomiska tilläggsbeloppet i stadsdelen?

Avdelning förskola får hela det socioekonomiska tilläggsbeloppet som avser förskolans verksamhet. Det socioekonomiska tilläggsbeloppet fördelas på följande sätt inom avdelningen:

- medel till de förskolor som enligt språkinventeringen har en högre andel där vårdnadshavarna har en annat modersmål än svenska
- specialpedagogernas lön där varje förskoleområde har en specialpedagog
- ansökan om tilläggsbelopp

Hur ser kriterierna ut för beslut om tilläggsbelopp?

Alla förskolor ska kunna erbjuda förebyggande och generellt stöd i den ordinarie verksamheten. För att kunna ansöka om verksamhetsstöd krävs att det finns ett mycket omfattande stödbehov, eller att flera barn i samma grupp har ett omfattande behov av extra stöd.

Ansökningarna från förskolorna görs skriftligt och följs sedan upp i dialog med rektor och områdets specialpedagog. Kriterierna är väl kända av alla. Nivån på beloppet som betalas ut kan variera beroende på hur stort behovet bedöms vara.

Exempel på vad som behöver finnas på plats innan förskolan ansöker om verksamhetsstöd:

En trygg relation mellan barn och pedagoger.

En tydlig och förutsägbar grundstruktur över hur dagen kommer att se ut. Vid behov en ”superstruktur”, dvs en ännu noggrannare struktur över hur dagen och arbetet ska organiseras.

Förberedelser vid övergångar och förändringar. Möjlighet för barnen att vara i en mindre grupp under delar av dagen.

Visuellt stöd. Pedagoger som förstärker med tydliga gester och/eller TAKK i vardagssituationer. Tillgång till bildstöd och tidshjälpmedel

Möjlighet att kunna gå undan någonstans när det blir för mycket intryck. Tillgång till hörselkåpor. Dämpad ljudnivå.

Tydlighet i den fysiska miljön. Bilder/foton på vad som finns var.

Anpassningar av mat och runt matsituationen.

Samverkan mellan vårdnadshavare och personal. Utvecklingssamtal och möjlighet till extra samtal vid behov.

Handledning av specialpedagog.

Exempel på mycket omfattande stödbehov kan vara:

Behov av ständig tillsyn och individuella Anpassningar under hela dagen. Betydligt större omvårdnadsbehov i vardagen än jämnåriga, tex sondmatning, hjälp med påklädning och toalettbesök.

Hjälp att förflytta sig.

Teckenspråk

Syntolkning

En pedagog intill som vägleder och hjälper till att reglera impulser/känslor under **hela** dagen.

Behov av att öva socialt samspel och lek **en till en**.

Anpassning av lokaler.

Inköp av särskilt material.

Individuellt anpassat bildstöd eller andra kommunikationshjälpmedel.

Omfattande stödbehov kan vara att behöva:

Möjlighet att vara i en mindre grupp under större delen av dagen.

Extra Anpassningar i miljön tex. vid mycket svåra allergier, eller andra sjukdomar som kräver extra tillsyn.

Extra stöd och stimulans som tex tillgång till mindre lekgrupper och utbildningstillfällen med 1-2 kompisar.

Nära vuxenstöd i vissa återkommande situationer tex vid övergångar. (När barnet är i en ålder där de flesta jämnåriga klarar sig mer självständigt).

Många externa kontakter och samtal med föräldrar.

5.3 Frågor om extraordinärt stöd

Extraordinärt stöd

År	Antal inkomna ansökningar om extraordinärt stöd i stadsdelsområdet per år	Andel beviljade ansökningar om extraordinärt stöd i stadsdelsområdet per år
2022	164	Cirka 98 procent
2023	130	Cirka 98 procent
2024	80 (halvår)	Cirka 98 procent

De vanligaste behoven som beskrivs i ansökningarna är för att kunna stötta barn i socialt samspel, lek och kommunikation. I denna grupp har ca 1/3 av barnen en autismdiagnos.

Pedagogerna ansöker för att kunna vara intill och på olika sätt stötta barn med hög aktivitetsnivå. Stödet behövs för att kunna ligga steget före och för att kunna ge barnen förutsättningar att lättare kunna reglera sina känslor och impulser.

Förskolorna ansöker också för att kunna ge stöd och stimulans till barn som har en generell försenad utveckling. Här har ca 1/3 av barnen konstaterade kromosomavvikelser. Det kan då handla om hjälp att förflytta sig, motorisk träning, anpassad mat och kognitivt stöd.

Utöver de här stora grupperna ansöker förskolorna om extra resurser för att kunna stötta barn utifrån att de har diabetes, epilepsi, hörselnedsättning och en handfull mer sällsynta diagnoser.

De flesta ansökningarna som kommer in beskriver att barnen behöver stöd på flera olika områden, vilket gör det svårt att svara på vilka behov som är vanligast.

De vanligaste stödinsatserna är de som görs innan förskolan ansöker om verksamhetsstöd. Alla förskoleområden har en specialpedagog som arbetar verksamhetsnära och ger förskolorna konsultation och handledning utifrån uppkomna behov. Specialpedagogens uppdrag är att skapa goda förutsättningar för alla barn i verksamheten.

När en förskola beviljats verksamhetsstöd är det vanligast att stödet används till extra personaltimmar till arbetslaget, men det kan också användas för att göra mindre barngrupper.

I vissa fall kan verksamhetsstödet användas för hyra av hjälpmedel, anpassning av material som tex. inköp av ljuddämpning.

Ansökningar kring extraordinärt stöd beviljas alltid.

5.4 Frågor om samverkan

Formaliserad samverkan finns med:	Om ja, sätt ett X
Socialtjänsten	x
BVC	x
BMM (tidigare MVC)	x
Habilitering	x

BUP	x
Logoped	
Övrigt	x

Hur ser organisationen för samverkan ut med ovanstående aktörer?

Socialtjänsten

Samverkan med socialtjänsten sker löpande på stadsdelen genom det gemensamma fokuset på barnets bästa.

Avdelning förskola och socialtjänst bjuder tillsammans in till workshops en gång per termin för att öka kunskapen om varandras verksamheter, resurser och möjligheter. Workshoparnas innehåll har varit föreläsningar och sedan efterföljande diskussioner i tvärgrupper. Representanter från BVC och MVC har också bjudits in. Från förskolan deltar rektorer, specialpedagoger, och pedagoger från öppna förskolan.

Socialtjänstens preventionssamordnare och förskolans samordnare samverkar och administrerar kön till de föräldrastödsutbildningar som erbjuds i stadsdelen. Förskolan ansvarar för grupperna ABC 0-2 år och ABC 3-5 år.

Förskolan och socialtjänsten har samverkat i barnrättsfrågor för att synliggöra barnkonventionen och barns rättigheter.

Representanter från avdelning förskola ingår i olika samverkansformer inom samverkansöverkommelsen som till exempel arbetsgrupp kring unga i risk för kriminalitet och platssamverkan i Blackeberg.

Utöver detta ingår avdelning förskolan i en arbetsgrupp kring preventivt arbete kopplat till ANDTS och ingår även i en styrgrupp kring familjecentrerat arbetssätt som socialtjänsten ansvarar för.

BVC

Samordnare för barn i behov av särskilt stöd och förskolans specialpedagoggrupp träffas en gång per termin med enhetschefen och representanter från BVC Alvik och Bromma. Utöver dessa träffar samverkar förskolan och BVC med vårdnadshavarnas godkännande i individärenden.

Representanter från BVC ingår i BUS.

BMM

Samverkan med BMM ingår i det familjecentrerade arbetssättet. I Blackeberg samverkar Capio BVC och BMM Blackeberg, socialtjänsten och öppna förskolan med fokus på tidigt förebyggande föräldrastöd.

Representanter från BMM ingår i BUS.

Övrigt

Utöver den samverkan som beskrivs ovan, sker samverkan med vårdnadshavarnas

godkännande i individärende med Malinamottagningen, BUP och Habiliteringen.
Representanter från BUP och Habiliteringen ingår i BUS.

Vad fungerar bra i samverkan och varför?

Den löpande samverkan som sker dagligen är den viktigaste samverkansformen. Samverkan möjliggör för olika professioner att mötas och knyta kontakter vilket underlättat för framtida samarbete.

Kunskap och kännedom om varandras verksamheter gör att det går snabbare att lotsa vårdnadshavare till rätt stöd i rätt tid. En del av förskolans och BVC:s rutiner har setts över och utvecklats.

Genom gemensamma workshop har kunskapen och förståelsen ökat kring uppdrag, ansvar och de ämnen som behandlades. Exempel på teman har varit; "Att växa upp i missbruksfamiljer" och hur familjerätten arbetar. Samverkan har också lett till att förskolan har sett ett behov av att fortsätta med workshoparna för sina medarbetare så att kunskapen når fram till de medarbetare som möter barn och vårdnadshavare dagligen i sitt arbete.

Vilka utvecklingsbehov finns?

Under 2024 öppnades ytterligare en Öppen förskola i stadsdelen. På sikt önskas bygga upp ett familjecentrerat arbetssätt med en föräldrarådgivare även på denna förskola för att stärka samverkan med socialtjänsten och regionen.

Initiativet till samverkan är till viss del personbundet vilket försvårar kontinuiteten och ansvar och roller blir otydliga.

Stockholm stads hemsida bör förbättras så att vårdnadshavare lättare kan se vilket stöd som finns och till vem de ska vända sig.

Det finns ett fortsatt behov av gemensam fortbildning och utbildning för att stärka samverkan och för att nå en samsyn i uppdragen.

Samverkan i barnrättsfrågor behöver fortsätta att utvecklas för att synliggöra barnkonventionen och barns rättigheter.

6 Säkerställa undervisning av legitimerade förskollärare

År	Antal barngrupper totalt	Antal barngrupper som saknade legitimerad förskollärare	Andel (%) barngrupper som saknade legitimerade förskollärare
2022	151	2	1,3 %
2023	149	0	0
2024	152	0	0

Hur följs andel barngrupper utan legitimerad förskollärare upp?

Förvaltningen har under flera år genomfört uppföljning kontinuerligt för att öka medvetenheten och hitta arbetssätt för att organisera för att varje avdelning ska ha en legitimerad förskollärare. Detta har givit resultat där antalet avdelningar minskat och nu saknar ingen avdelning legitimerad förskollärare. Antalet följs nu upp varje månad och under året genomförs dialoger kring organisering när en rektor flaggar för utmaningar så att förvaltningen har kännedom om situationen. En kontinuerlig dialog krävs då mätdatumerna vid tertiärrapport 1, 2 och verksamhetsberättelsen enbart ger ögonblicksbilder.

Vilka åtgärder vidtas då legitimerade förskollärare saknas i en barngrupp?

Stadsdelen har tagit fram riktlinjer för undervisning enligt skollagen för att säkerställa att alla barn undervisas av legitimerade förskollärare. När en avdelning saknar legitimerad förskollärare ska en handlingsplan upprättas utifrån riktlinjerna om inte en legitimerad vikarie anställs under perioden. Enligt riktlinjerna kan rektor vid kortare frånvaro, upp till en månad, organisera undervisningen genom att en legitimerad förskollärare från annan avdelning, planerar och följer upp undervisningen. Vid längre frånvaro/under rekrytering ska rektor göra en resursfördelning inom sitt eget förskoleområde från avdelningar med flera legitimerade förskollärare. Om det inte finns inom det egna förskoleområdet ska rektor kontakta avdelning förskola för vidare samordning. Då görs en översyn där en legitimerad förskollärare från annan förskoleområde erbjuds en tillfällig placering.

Parallellt minskar antalet avdelningar som har fler än en legitimerad förskollärare då det inte finns samma ekonomiska möjligheter att ha så hög andel legitimerade förskollärare. Detta kommer försvåra arbetet utifrån stadsdelens uppsatta riktlinjer tillsammans med att det är svårt att rekrytera legitimerade förskollärare för kortare vikariat.

7 Personalens kompetens och kunskapsnivå i svenska språket

År	Antal medarbetare som av rektor har bedömts behöva kompetensutveckling i svenska, totalt för stadsdelen	Andel medarbetare i procent som har bedömts behöva kompetensutveckling i svenska av den totala andelen medarbetare som arbetar i barngrupp, totalt för stadsdelen	Antal medarbetare som har genomfört någon form av kompetensutveckling inom svenska
2022			28
2023			27
2024			9

Hur görs bedömningen av vilka som ska gå kompetensutvecklingsinsats inom svenska språket?

I dialog med rektorerna framkom det att det fanns pedagoger som hade behov av att stärkas i sitt yrkesspråk. Medarbetarnas behov såg mycket olika ut men grunden var att kommunikationen med barn, kollegor och vårdnadshavare var utmanande (muntligt- och eller skriftligt) och därav fanns det ett behov kring någon form av kompetensutveckling. Utifrån detta tog förvaltningen beslut att anställa en lärare med behörighet i svenska som andraspråk och med tidigare erfarenhet som SFI- och SFX-lärare. Läraren har varit anställd i stadsdelen mellan ht-22 fram till och med vt-24.

Stadsdelen har inte tagit fram några särskilda kriterier då stadsdelen inte kan uppföra några register över medarbetares språkliga utmaningar.

Vilka effekter syns i undervisningen efter genomförda insatser?

Kursernas innehåll och uppläggning har ökat den språkliga medvetenheten och förbättrat vissa färdigheter. Den har stimulerat lusten och förmågan att utveckla sin muntliga färdighet och att utöka sitt ordförråd för barnens skull, hos de allra flesta. Tydliga framsteg har syns, inte minst hos dem som deltagit i två kurser samt hos dem som kontinuerligt genomfört alla uppgifter. Bland deltagarna och från rektorerna har särskilt betonats en ökad förmåga att både förstå och beskriva det dagliga arbetet i relation till läroplanen och praktiska omständigheter, ökad kunskap om barns språkliga behov samt förmågan att bli mer medveten om hur man själv kommunicerar.

En höjdpunkt för dem som gått två kurser har varit att läsa och diskutera litteratur för vuxna på lätt svenska. Att läsa en hel skönlitterär bok och diskutera den, har i likhet med yrkesstoffet satt ingång processer som ger mer språk och leder till att mer språk används. Några har gått till jobbet och tagit nya initiativ, vågat och kunnat ha samtal med vårdnadshavare, sporrats att förbereda sin högläsning och provat idéer som kursdeltagare delat. Flera deltagare betonar att de fått nya förtroenden, blivit mer aktiva i samplanering och på APT, vågat och fått ta samtal de tidigare inte kunde, och framför allt blivit bättre samtalspartner för barnen samt även bättre högläsare. Det sista är en hörnsten i förskolan och involverar all pedagogisk personal.

Allas enskilda uttalsvårigheter har inte raderats ut men både medvetenhet om dessa

utmaningar och färdigheter i uttal och satsmelodi har förbättrats. Att som barnskötare, i sitt professionsutövande på ett främmande språk utvecklas, är givetvis en pågående yrkeslivslång utmaning. Barnskötarna har sporrats av kurserna till detta men fortfarande finns utrymme för vidare utveckling. För att deltagarna ska fortsätta att utvecklas behöver de kunna använda sin nya kompetens i verksamheten.

Flera barnskötare har också blivit mer ivriga att begära återkoppling på sitt språk på jobbet från kollegor, arbetsledare, chefer. Grupperna var sammansatta av personal från olika förskolor och de utgjorde därmed även plattformar för utbyte av erfarenheter och konstruktiva idéer om arbetssätt, projekt, problemlösningar som var och en måste sätta ord på. Alla blev därmed resurser för varandra.

Vilka insatser planeras framåt?

Utifrån att deltagarna blivit färre har nu förvaltningen tagit beslut att pausa satsningen. Under satsningen har förvaltningen erbjudit vikarieersättning till den berörda förskolan för att säkerställa att medarbetaren kan medverka. Ändå upplever förvaltningen att flertalet deltagare inte kunnat prioritera att medverka på kursen på grund av hög sjukfrånvaro och svårigheten att hitta vikarier. Att ingå i en större satsning som krävt mera resurser hade utifrån detta varit svårt att ingå i. Hur förvaltningen tänkt gå vidare är inte bestämt i nuläget utan i första hand behöver förvaltningen göra en utredning kring fortsatta behov och form för kompetensutveckling.

Vilka ytterligare behov av stöd eller insatser för den aktuella gruppen har identifierats?

Precis som vid all kompetensutveckling behöver närmsta chef säkerställa att medarbetarnas kompetens tas tillvara och extra viktigt blir det för deltagarna att de får fortsätta att utveckla språket genom att öva på att tala och skriva.